

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

IV. An Luthero-caluinistæ sint Tritheitæ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

qui sum: & caret omni cōpositione: ergo non est multiplicabilis, nec diuisibilis in plura indiuidua. Nam Esse proprium vnus, non potest Esse alterius.

3. Deus est, Pl. 82. *Solus Altissimus*: Eccl. 1. *Vnus altissimus*: Est finis vltimus omnium, Apoc. 1. *Ego sum α & ω*. Est infinitus in essentia, potentia, sapientia. &c. Pl. 144. *Et magnitudinis eius non est numerus*. Ego vnus est numero.

Suasiones Transyluanorum fileo; quod hodie plerique Luth. & Calu. ab eis abeant.

III. HÆRESIARCHIA. *Christus est minor Patre*. Est instrumentum Patris in creando. Est aliquid Natura diuina. Est Proprietate tantum distinctus à Patre: &c. Et quæ talia complura in meo *Luthero-c. 9. 9.* Ita Arius, teste *Epiph. heresi. 69.*

LUTHERO-CALVINISTÆ Eadem; & his infandiora plura: adeo profecit deterior posteritas hæretica.

PAPISTA. Quæcunque iam attulimus ad demonstrandam Vnitatem Christi cum Patre in vna Deitate & naturas omnia illa & ad Æqualitatem vtriusque euidenter valent. De quo vide & in meo *Antichristo Calu. 9. 3. n. 6. Et q. in sequente.*

IV. HÆRESIARCHIA. *Christo homini est communicata à Deo Diuinitas, non aeterna generatione sed per inhabitationem, & gratiam.*

Ita Nestorius apud Theodoretum l. 4. *hæres. fab.*

CALVINISTA. *Christus secundum Diuinitatem restitui sibi gloriam postulat*: ait Melanch. Et Calvinus: *Pater solus in Scripturis Deus vocatur per excellentiam.*

LUTH. *Filius Dei est Virtus Patris, & Instrumentum.*

ERASMVS. *In Scripturis Pater intelligitur, quoties absolute DEVS appellatur.*

CALVIN. *Christus secundum Diuinitatem est Mediator*. &c. Vide *Luthero-c. 9. 9. 11. & 12.*

PAPISTA. Quæ in Veteri Testamento de Vno vero Deo dicuntur; ea-

dem in Nouo Testam. exponuntur de Christo: Ergo Dei Filius, quia Deus verus, est *Æqualis Patri secundum Diuinitatem: minor Patre secundum Humanitatem*: ait Symbolum Athanasii: quod Gregorius Niger vocat *Symbolum Athanasii*, Sed blasphemè.

1. Vt, istud Num. 21. *Dominus immisit in populum ignitos serpentes*: Paulus de Christo exponit. 1. Cor. 10: *Neque tentemur Christum: sicut quidam tentauerunt; & à serpentibus perierunt.*

2. Item, Mala. 3. *Ego sum primus & nouissimus*: Apoc. 1. de Christo: *Ego sum α & ω. Ego sum primus & nouissimus; & viuens, & sui mortuus.*

3. Item Pl. 101. *Tu Domine initio terram fundasti*. Hebr. 1. Christus probatur esse maior Angelis, & creator. &c. Vide plura talia, apud *Bell. l. 1. de Christo. c. 4.* Et in meo *Luthero-calv. q. 12.*

QVÆSTIO IV.

An Luthero-caluinistæ sint Triniticæ?

HÆRESIARCHIA. *Tres sunt Spiritus aeterni, essentiali numero differentes.*

Ita olim Peratæ, apud Theodoretum l. c. 18. *hæres. fabul. asserentes, Trinitatem esse tres Deos, tres mentes.* Vide *Annales Bzouii anno 535. §. 10.* Baron. to. 7. Philoponus abolitam hæresin hanc renouauit: Item Gallus, sub annum 1090. Contra quem S. Anselmus stetit. Idem docuit Raym. Lullus sub annum 1240. *tres personas tres Essentias esse.*

DE LUTHERO-CALVINO, eorumque sequacibus, idem disertè docentibus, vide meum *Luthero-c. p. 1. q. 9. 11. & 12.* Hodie tamen communiter deseruerunt errorem.

PAPISTA. Ex Euangelio blasphemiam refutatam require in meo *Antichristo. p. 1. q. 2. & 4.* præcipuè. Quibus ad

de ex D. Tho. p. 1. q. 31. a. 1. Cùm, iuxta Symbolum Athanasii, *Vnitatis in Trinitate, & Trinitas in Vnitase veneranda sit*: etymologicè quidē Trinitas significat vnā essentiam trium personarum; quasi trium Vnitatis: At propriè, magis denotat Numerum trium personarum vnus Essentia. Ideo Pater non est Trinitas, neque pars Trinitatis; sed Persona eiusdem. *In qua*, ait S. Aug. l. de Fide ad Petrum, c. 2. to. 3. *non est aliud Pater, aliud Filius, aliud Sp. S. quam vnus personaliter sit Alius Pater, alius Filius, alius Sp. Sanctus.*

2. Probè iuxta Deut. 4. *Dominus ipse est Deus; & non est Alius præter Vnum*: Non Alius in Essentia Vno; et si sit Alius in personarum Trino numerali. Neque in hoc sunt tria indiuidua singularia, quasi vnus speciei; sed Vnus Deus vnus est indiuiduum singulare solum; & non Vniuersalis quasi ad speciem plures: id est, Trinitas est numerica, non specifica.

3. S. S. Patrum hac de . . . sunt istæ propositiones summaria.

1. *Est Deus Pater, Deus Filius, Sp. S. & tamen non tres Dii, sed vnus Deus.* S. Ambt. l. 2. de Fide c. 2. *Deus in Deo est; sed non duo Dii.*

2. Patres negant numerum inueniri in Diuinitate; sed solum in Personarum proprietatibus.

3. Patres vocant Deum singularem aut naturam indiuiduam.

4. Negant Deum esse vnum speciem.

5. Dicunt esse mysterium ineffabile, quod tres Personæ sint vnus Deus: At si forent Vnus specie, non esset mysterium.

6. Dicunt Sabellium ad Iudæos, ne-

gantes personarum Trinitatem; Atque ad Paganos pertinere, asserentes Deorum pluralitatem. Ecclesiam incedere via media; quæ nec vnā Personam esse Deum credat cum Iudæis; nec plures Deos cum ethnicis. Hæc summa Patrum, quos vide apud Bellar. Hæcenus de TRINIVNO.

QVÆSTIO V.

An, quæ sit in DIVINIS Personarum Inæqualitas Ariana?

HÆRESIARCH. *Non sunt Aequales in Deo Persona; sed Pater est cæteris eminentior ut Essentia in cæteris Essentiis. Sic Arius, sub annum 324. teste Epiphano. hæres. 69. & Theodoro. eto lib. 4. hæres. fabul. Atque in hoc, Tritheitis abiit Arius asserens tacite Duos Deos.*

LUTHERO-CALVINISTA. Lutherus libe. contra Latomum tom. 2. Wittemb. anno 1551. testatur. *Animam meam odit homo Arius: & optime execerunt Ariani, ne vocem illam profanam & nonnam Regulu Fidei statueret. Idem in Gen. 1. Dei Filius est instrumentum, quo Deus Pater est vsus in operando. Sic & alii.*

CALVINVS. Filius etiam in diuina Natura, officij ratione Patre minor est. Sic & cæteri. Vide meum Luthero-c. p. 1. q. 9. & 12.

PAPISTA. In *Antichristo part. 1. q. 5.* prolixè à Scripturis liquet *Æqualitas Personarum in Deo.* Quibus adde: 1. Ioan. 5. *Tres sunt, qui testimonium dant in celo: Pa. Ve. & Sp. S. Et hi tres VNVM sunt. Et tres sunt, qui testimonium dant in terra, Sp. Aqua & Sanguis.*

Quibus docet Christi & Diuinitatem vnā, vnāque Humanitatem. Quare, ibid. *Si testimonium hominum accipimus; testimonium Dei maius est.*

2. Rursus ibid. *Vi simus in Vero Filio e-*